

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1: Titlul proiectului de act normativ LEGE privind adoptarea de măsuri pentru digitalizarea și eficientizarea activității în domeniul cercetării, dezvoltării și susținerii inovării
Secțiunea a 2-a: Motivul emiterii actului normativ
2.1 Sursa proiectului de act normativ Proiectul de act normativ este promovat la inițiativa Ministerului Educației și Cercetării, prin Autoritatea Națională pentru Cercetare, denumită în continuare ANC, în baza art. 1 alin. (1) și art. 7 alin. (1) lit. f) și v) din <i>Hotărârea Guvernului nr. 188/2025 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Cercetare</i>, precum și a pct. 20 din Anexa nr. 2 la <i>Ordonanța de Urgență nr. 21/2025 pentru modificarea și completarea titlului X din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative</i>, în calitate de coordonator al reformei R4 – Consolidarea cooperării dintre mediul de afaceri și cel de cercetare, Componenta 9 – Suport pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare și inovare a Planului Național de Redresare și Reziliență.
2.2 Descrierea situației actuale <i>Instrumentul de sprijin pentru politici (Policy Support Facility – PSF)</i> La solicitarea Guvernului României, prin instrumentul de sprijin pentru politici în cadrul Programului Orizont 2020 (PSF Country), experții Comisiei Europene au elaborat în anul 2022 Raportul de țară privind analiza sistemului de cercetare, dezvoltare și inovare (CDI) din România: „<i>Country review of the Romanian research and innovation system. Final report: PSF country</i>” (https://data.europa.eu/doi/10.2777/28266). Analiza s-a desfășurat în perioada septembrie 2021 – iunie 2022, iar raportul urmărește să ofere un sprijin autorităților române în dezvoltarea și implementarea reformelor sistemului CDI. Raportul oferă un diagnostic la zi al sistemului CDI și identifică problemele și provocările acestuia, după care propune un set de 10 mesaje cheie, respectiv 30 recomandări operaționale. Diagnosticul sistemului CDI din România urmărește cinci subiecte principale: guvernanta sistemului românesc CDI și strategiile și politicile de CDI; condițiile-cadru pentru cercetarea publică; perspectivele de internaționalizare ale sistemului românesc de CDI; stimularea parteneriatelor public-privat în cercetare și rolul fondurilor politicii de coeziune. Printre problemele majore cu privire la investițiile publice și private în CDI, identificate în cadrul raportului, se numără: - „<i>Bazele sistemului de cercetare și inovare din România nu sunt suficient de solide pentru a susține evoluția țării către o economie bazată pe cunoaștere</i>” (pag. 21). Experții europeni propun următoarea descriere sintetică a situației actuale a sistemului național CDI: „Combinăția dintre fragmentarea sectorului public de cercetare, lipsa stabilității și a predictibilității financiare, fragmentarea guvernantei, erodarea capitalului uman, slaba interacțiune dintre sectorul public și cel privat, neuniformitatea monitorizării și evaluării și lipsa de previzibilitate a sprijinului politic formează un cerc vicios, care trebuie rupt. Aceasta este o condiție prealabilă pentru orice implementare reușită și sinergică a SNCISI, a PNRR și a fondurilor politicii de coeziune, iar guvernul trebuie să ia măsuri urgente”.

- „Există cooperare public-privat la o scară mică, în ciuda caracteristicilor nefavorabile ale sistemului” (pag. 23). Experții constată că „În România, colaborarea dintre știință și industrie se produce, în cel mai bun caz, în mod ad-hoc, de obicei datorită disponibilității fondurilor externe. [...] Sistemele de sprijin public nu rezolvă problema, iar invitațiile care vizează parteneriate dintre știință și afaceri tind să fie rare, foarte competitive și cu bugete limitate”. Analiza ia în considerare progresul înregistrat ca urmare a implementării programelor politicii de coeziune, însă acesta este modest și poate fi semnificativ îmbunătățit.
- „O lipsă gravă de dovezi relevante pentru orientarea politicii privind CP” (pag. 24). În acest sens, „Un element-cheie care contribuie la acest cerc vicios este lipsa unor dovezi solide și relevante pentru politici în ceea ce privește sistemul românesc de CI și tendințele în materie de CI care afectează acest sistem. [...] În lipsa unor date solide și transparente, accesibile publicului, referitoare la diverse aspecte ale sistemului, care să acopere nu numai intrările, ci mai ales rezultatele și impactul cercetării, deciziile privind alte politici și instrumente de sprijinire a CI nu au o bază obiectivă”.
- „Practicile ineficiente din sectorul public împiedică, în general, punerea în aplicare a politicii de CP” (pag. 24). Raportul scoate în evidență că „[...] povara administrativă excesivă cu care se confruntă beneficiarii fondurilor naționale și ale politicii de coeziune, lentoarea implementării, care duce la probleme de absorbție, și slabele capacități ale administrației publice.”.

În vederea ameliorării acestor probleme majore, experții europeni au propus următoarele mesaje cheie, însoțite de recomandări operaționale:

- Mesajul cheie 2: „Trebuie să se asigure predictibilitatea și eficacitatea finanțării publice pentru sistemul de CP” (pag. 27):
 - ✓ Recomandarea 2.2 „Revizuirea mixului general de politici în două direcții: asigurarea unei finanțări instituționale suficiente și reformarea mecanismelor de finanțare pentru a asigura o orientare mai accentuată spre impact.”
- Mesajul cheie 3: „Trebuie să se încurajeze utilizarea informațiilor strategice în sprijinul îmbunătățirii guvernancei strategice a sistemului de CP” (pag. 27):
 - ✓ Recomandarea 3.1 „Proiectarea și implementarea sistemului de monitorizare pentru CI, prevăzut în SNCISI și care acoperă întregul sistem de CI, pe baza interoperabilității dintre sistemele naționale și sistemele Fondului de coeziune. Componenta de evaluare ar trebui să fie instituționalizată și ar putea fi organizată de același organism responsabil cu monitorizarea, cu condiția ca aceasta să se bazeze pe experți independenți.”
 - ✓ Recomandarea 3.2 „Înființarea unui observator de CI, pentru a cartografia cele mai bune puncte forte ale României în domeniul CI în contextul internațional și pentru a studia evoluțiile naționale în lumina tendințelor UE și internaționale. Consolidarea utilizării acestor dovezi pentru a răspunde nevoilor MCID în ceea ce privește implementarea politicilor.”
- Mesajul cheie 5: „Trebuie să se îmbunătățească guvernanta la nivelul instituțiilor publice de cercetare și să se ajusteze sursele de finanțare instituțională către canale de finanțare bazate pe performanță, reducând la minimum povara administrativă” (pag. 28):
 - ✓ Recomandarea 5.4: „Reducerea poverii administrative și birocratice a organizațiilor publice de cercetare, în vederea simplificării. Adaptarea cerințelor de raportare la nevoile sistemului general de monitorizare, acordându-se o atenție specială rezultatelor activităților de cercetare, nu doar realizărilor.”
- Mesajul cheie 8: „Trebuie promovate parteneriatele public-privat în domeniul cercetării” (pag. 29):

- ✓ Recomandarea 8.1: „Asigurarea, în cadrul reformei 4 din cadrul PNRR, a unor surse de finanțare stabile și regulate pentru cercetarea în colaborare între actorii din sectorul public și cel privat, inclusiv cercetarea aplicată și parteneriatele public-privat în domeniul CI. Permitearea accesului marilor întreprinderi industriale la granturi de CI pentru proiecte de CI mai riscante și pe termen lung.”
- ✓ Recomandarea 8.2: „Dezvoltarea celei de a treia misiuni în instituțiile academice și în alte instituții publice de cercetare și consolidarea capacității sectorului public de cercetare de a se implica în colaborarea cu întreprinderile, concomitent cu reformarea sistemului public de cercetare. Integrarea celei de a treia misiuni în promovarea carierei în cercetare.”
- ✓ Recomandarea 8.3: „Sporirea eficienței instituțiilor intermediare, care să beneficieze de finanțare de bază și pentru proiecte, precum și oferirea unui sprijin permanent grupurilor inovatoare care demonstrează viabilitate și impact.”
- Mesajul cheie 10: *„Trebuie consolidat rolul fondurilor UE din cadrul politicii de coeziune pentru a sprijini CI în România prin intermediul unui sprijin politic mai mare, al unor sinergii sporite între programe și al unei mai bune calități de implementare”* (pag. 30):
 - ✓ Recomandarea 10.3: „Adoptarea unei abordări anticipative mai orientate spre viitor în ceea ce privește gestionarea programelor pentru intervențiile de CI în cadrul politicii de coeziune. Planificarea apelurilor cu mult mai mult timp înainte, acordându-le potențialilor solicitanți suficient timp pentru a se pregăti și a-și depune cererile. Utilizarea eficientă a asistenței tehnice și anticiparea achizițiilor publice și a altor întârzieri tehnice. Dezvoltarea și menținerea capacităților interne. Îmbunătățirea performanței sistemului informațional de management SMIS și a legăturii acestuia cu noua platformă de monitorizare prevăzută pentru SNCISI. Asigurarea interoperabilității între platformele informatice dintre instituțiile naționale.”
 - ✓ Recomandarea 10.4: „Sprijinirea solicitanților și a beneficiarilor intervențiilor de CI prin simplificarea mai proactivă a cerințelor pe care aceștia trebuie să le îndeplinească. Astfel de acțiuni vor avea implicații în materie de resurse pentru organismele de punere în aplicare, care vor trebui recunoscute de la început. AM și OI ar trebui să urmărească o abordare radical simplificată a procedurilor și a proceselor care trebuie urmate atunci când interacționează cu solicitanții și beneficiarii. În special, acestea ar trebui să fie mai îndrăznețe în ceea ce privește utilizarea opțiunilor cu costuri simplificate, lărgind utilizarea acestora ori de câte ori este posibil.”

O abordare similară Raportului PSF Country se regăsește parțial în ***Foia de Parcurș pentru Aderare a României la Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică*** (OCDE), adoptată în data de 10 iunie 2022 în cadrul sesiunii de final a reuniunii ministeriale a Consiliului OCDE. Prin Foia de Parcurș se stabilesc termenii, condițiile și etapele procesului de aderare a României la Organizație și urmărește alinierea legislației, politicilor și practicilor interne cu cele ale OCDE. De asemenea, documentul menționează comitetele sectoriale care vor evalua conformitatea cu legislația și practicile OCDE, principiile care vor ghida activitatea acestora, precum și maniera în care se vor desfășura discuțiile de aderare cu autoritățile române. Astfel, Comitetul pentru Politici Științifice și Tehnologice propune următoarele principii în Foia de parcurș:

- „[...] Dezvoltarea de politici și bune practici privind accesul, utilizarea și gestionarea datelor de cercetare din finanțare publică și promovarea științei deschise; [...]
- Să dezvolte politici pentru a încuraja interacțiunile dintre industrie și știință (de exemplu, co-crearea și comercializarea rezultatelor cercetării publice prin intermediul unor spin-

off-uri academice, licențierea proprietății intelectuale și mobilitatea personalului înalt calificat);

- Să promoveze cooperarea științifică și tehnologică internațională reciproc avantajoasă, creșterea economică și dezvoltarea socială și să abordeze barierele care pot afecta o astfel de cooperare; [...]
- Să dezvolte politici de inovare axate pe cerere și ofertă care să încurajeze investițiile sectorului privat în cercetare și dezvoltare și inovare pentru a îmbunătăți competitivitatea și a aborda provocările societale (de exemplu, prin politici de inovare orientate spre misiune, parteneriate public-private, achiziții publice, politici de reglementare etc.);
- Să recunoască în elaborarea și implementarea politicilor faptul că inovarea tehnologică are loc în medii sectoriale destul de diferite, în ceea ce privește sursele, actorii și instituțiile, iar politicile de inovare ar putea necesita diferențiere pe sectoare și etape de dezvoltare tehnologică (de exemplu, stadiul incipient, demonstrație și implementare); [...]. ” (Roadmap for the OECD Accession Process of Romania, adopted by the Council at Ministerial level on 10 June 2022, pag. 23).

Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR)

România s-a angajat prin Ținta 271 din PNRR să implementeze 80% dintre recomandările PSF Country până în trimestrul al II-lea al anului 2026.

Pilonul III – Creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii, inclusiv coeziune economică, locuri de muncă, productivitate, competitivitate, cercetare, dezvoltare și inovare, precum și o piață internă funcțională, cu întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) puternice, Componenta C9 – Suport pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare și inovare, prevede, în cadrul reformei **R4 – Consolidarea cooperării dintre mediul de afaceri și cel de cercetare**, următoarele:

- Jalonul nr. 276: „Intrarea în vigoare a legislației ce vizează crearea unui mediu favorabil investițiilor publice și private în cercetare, dezvoltare și inovare”;
- Ținta nr. 277: „27% din proiectele de cercetare, dezvoltare și inovare finanțate din fonduri publice au ca partener cel puțin o entitate comercială”

Jalonul nr. 278 și Ținta nr. 277 sunt actualizate în conformitate cu modificările propuse și agreeate în procesul de renegociere a PNRR aflat în derulare.

În data de 21 februarie 2023, a fost publicată Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu COM(2023)99 „Mecanismul de redresare și reziliență: situația după doi ani. Un instrument unic aflat în centrul transformării verzi și digitale a UE”, în care este detaliată „Metodologia Comisiei pentru stabilirea suspendării plăților în temeiul Regulamentului privind Mecanismul de redresare și reziliență” aplicabilă în cazul neîndeplinirii jaloanelor și țințelor PNRR (Anexa II).

Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă 2022-2027 (SNCISI)

SNCISI, aprobată prin HG nr. 933/2022, stabilește viziunea pentru sistemul CDI din România în orizontul anului 2030. Astfel, „SNCISI exprimă opțiunea fermă de a susține, de a recunoaște și de a recompensa excelența în cercetarea fundamentală și cercetarea aplicativă, de a stimula dezvoltarea colaborării între mediul public și cel privat, pentru a adresa provocările economice și societale, de a face știința, inovarea și antreprenoriatul de inovare modele de succes pentru dezvoltarea sustenabilă a României în context local, național și internațional.” (pag. 5)

SNCISI a stabilit mai multe ținte aferente orizontului de timp 2030, din care următoarele se referă la „mobilizarea amplă a întreprinderilor către inovare” (pag. 7):

- „România va progresa de la statutul de inovator emergent (2021) la cel de inovator moderat, conform European Innovation Scoreboard;
- Ponderea întreprinderilor care introduc produse inovative noi pentru piață va crește de la valoarea de la 2,9 % la 6% (media UE27 fiind 13% în 2018);

- Ponderea întreprinderilor inovative care colaborează cu organizații de cercetare va fi de peste 7% (în 2018 doar 3,5% dintre acestea colaborând cu universități și 1,5% cu institute);
- Numărul de co-publicații public-privat la 1 milion de locuitori va crește de la de 24,5 la 50 (în raport cu 95 media actuală a UE);
- Ocuparea în întreprinderi inovatoare se va majora de la 2,6% la 5% (media UE fiind de 11,8% în 2018).”

Principalele instrumente de implementare pentru SNCISI sunt: Planul Național de Redresare și Reziliență; Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare; Programul Operațional Regional; Planul Național de Cercetare Dezvoltare Inovare IV; Programele Academiei Române; Programul Operațional Tranziție Justă; Programul Operațional Educație și Ocupare; Planurile Sectoriale ale Ministerelor; Programul Operațional Sănătate.

În corelare cu SNCISI, în ultimii ani Guvernul României a aprobat o serie de strategii naționale în domenii de cercetare aflate în plină expansiune, în contextul geopolitic și de securitate pe plan global, cum ar fi „Strategia națională în domeniul inteligenței artificiale 2024-2027”, aprobată prin *HG nr. 832/2024*, „Strategia națională în domeniul tehnologiilor cuantice pentru perioada 2024-2029”, aprobată prin *HG nr. 1028/2024*, și „Strategia de securitate cibernetică a României, pentru perioada 2022-2027”, aprobată prin *HG nr. 1321/2021*.

Alte demersuri ale Guvernului se adresează unor domenii de interes major din perspectiva domeniului CDI, cu efect asupra economiei naționale și calității vieții cetățenilor, cum ar fi: „Strategia națională de sănătate pentru perioada 2023-2030”, aprobată prin *HG nr. 1004/2023*, „Strategia pe termen lung a României pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră – România Neutră în 2050”, aprobată prin *HG nr. 1215/2023*, „Strategia națională privind adaptarea la schimbările climatice pentru perioada 2024-2030, cu perspectiva anului 2050”, aprobată prin *HG nr. 1010/2024*, „Strategia națională pentru dezvoltarea și susținerea digitalizării prin intermediul centrelor de inovare digitală din România 2024-2027”, aprobată prin *HG nr. 1166/2024*, „Strategia industrială a României 2024-2030”, aprobată prin *HG nr. 1470/2024*, „Strategia energetică a României 2025-2035”, aprobată prin *HG nr. 1491/2024*, etc. Aceste strategii naționale analizează în detaliu contextul actual și cerințele dezvoltării din perspectiva specificului național și propun obiective, programe, măsuri și indicatori, în corelare cu SNCISI, cu privire la: infrastructură; formarea resurselor umane; dezvoltarea de noi soluții și adoptarea acestora în guvernare, sectorul public, mediul privat și societate; transferul tehnologic; finanțarea și parteneriatele public-privat; reglementarea și standardizarea; alinierea la politicile naționale și europene, etc.

Platforma Națională Integrată de Monitorizare (PNIM)

Conform prevederilor art. 6 din Anexa la *Ordinul ministrului cercetării, inovării și digitalizării nr. 21093/2023 pentru aprobarea Normelor metodologice privind monitorizarea și evaluarea Strategiei naționale de cercetare, inovare și specializare inteligentă 2022-2027*, aprobată prin *Hotărârea Guvernului nr. 933/2022*, PNIM are rolul de a „de a integra toate informațiile și datele aferente programelor de finanțare care contribuie la implementarea SNCISI și RIS3 din Sistemul registrelor naționale și respectiv datele aferente evoluției indicatorilor de sistem, în conformitate cu prevederile Nomenclatorului indicatorilor SNCISI [...] în vederea generării de rapoarte integrate care să respecte principiile generale de eficiență în monitorizare [...]”.

În particular, art. 1 alin. (3) lit. g) din Anexa la *OMCID nr. 21093/2023* prevede constituirea observatorului de cercetare și inovare, ca răspuns la Recomandarea 3.1 din Raportul PSF Country. Observatorul de cercetare și inovare este o componentă a PNIM și reprezintă un sistem de colectare a datelor de cercetare, inovare și specializare inteligentă de la nivelul întregului sistem național de CDI utilizate în fundamentarea politicilor și strategiilor în domeniul CDI.

Inovarea în România

În ultimul deceniu România s-a aflat în mod constant pe ultimul loc în UE în domeniul inovării. Conform raportului *European Innovation Scoreboard 2024* publicat de Directoratul General pentru Cercetare și Inovare al Comisiei Europene (<https://data.europa.eu/doi/10.2777/779689>), România se situează în continuare pe ultimul loc între cele 27 de țări din UE în ceea ce privește performanța în inovare (engl., *innovation performance of the EU27*). Astfel, România este considerată un inovator emergent cu o performanță sub media UE în 2024 (34%), respectiv sub media celor 6 inovatori emergenți (48%), și anume Croația, Polonia, Slovacia, Letonia, Bulgaria și România. Pe termen lung, România a înregistrat o ușoară creștere în anul 2024 față de anul 2017 (+1,5), dar o scădere față de anul 2023 (-1,6).

Analizând indicatorii care contribuie la calculul performanței în inovare în 2024, România se află sub media UE27 la 31 din 32 de indicatori, precum și:

- pe ultimul loc la 14 indicatori, cum ar fi: cheltuieli CD în sectorul public (procent din PIB); cheltuieli de inovare non-CD (procent din cifra de afaceri); IMM-uri care introduc inovații de produs (procent din total IMM-uri); IMM-uri care introduc inovații de proces (procent din total IMM-uri); IMM-uri inovatoare care colaborează cu alte IMM-uri (procent din total IMM-uri); copublicații public-privat per milion de locuitori; angajați în activități de tip *knowledge-intensive* (procent din total angajați); angajați în întreprinderi inovative, etc.;
- pe penultimul loc la 8 indicatori, cum ar fi: cheltuieli de tip *venture capital* (procent din PIB); cheltuieli CD în sectorul privat (procent din PIB); cheltuieli pentru inovare per angajat, etc.

Raportul Băncii Mondiale cu titlul „ROINNOVATE: Componente pentru o Agenție Română de Inovare”, elaborat în cadrul acordului de prestări servicii de asistență tehnică rambursabile pentru „Modernizarea cercetării în România: Îmbunătățirea calității și relevanței sectorului de cercetare”, precizează că România a înregistrat o creștere economică în ultimele decenii, însă aceasta a fost susținută de o strategie de tip 2i, concentrată pe *investiții* și *infuzie*. Cu alte cuvinte, tehnologiile și politicile reușite de afaceri sunt aduse din străinătate și preluate la nivel intern. Raportul menționează în continuare că pentru a susține creșterea economică, „România ar trebui să facă trecerea la o strategie de tip 3i, care amplifică *investițiile* și *infuzia* adăugând *inovarea*, pentru a dezvolta și a integra progrese în materie de tehnologie. O astfel de strategie necesită îmbunătățiri la nivelul capitalului uman, al instituțiilor și al piețelor libere. De asemenea, necesită o politică clară de dezvoltare a unei economii a inovării”.

Atât raportul *European Innovation Scoreboard 2024*, cât și raportul Băncii Mondiale, scot în evidență faptul că întreprinderile românești inovează mai puțin decât cele din alte state europene. Banca Mondială identifică următorii factori care generează deficitul de inovare la nivelul întreprinderilor românești:

- *bariere în calea firmelor*, cum ar fi lipsa de cunoștințe, aptitudini și resurse sau lipsa de cooperare a companiilor mari cu actorii locali în domeniul cercetării;
- *finanțare insuficientă*, mai exact cheltuieli publice insuficiente și imprevizibile cu inovarea și start-up-urile;
- *finanțare orientată preponderent către instituțiile publice* și mult prea puțin către inovarea din întreprinderi;
- *fragmentare la nivelul guvernantei politicilor de CDI* și slaba coordonare între cei care răspund de elaborarea politicilor și părțile interesate din sectorul privat.

În data de 4 iunie 2025 a fost publicat documentul de lucru al serviciilor Comisiei SWD(2025) 223 cu titlul „Raportul de țară 2025 – România”, care însoțește documentul RECOMANDARE A CONSILIULUI privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale României, ca parte a pachetului de primăvară al semestrului european. În cadrul Anexei 3 „Inovarea în mediul de afaceri” raportul semnalează că: „România se remarcă drept una dintre puținele țări din UE care nu au înființat încă o agenție pentru inovare care să

faciliteze inovarea, să sprijine înființarea de întreprinderi și creșterea economică și să stimuleze cercetarea și dezvoltarea în sectorul privat. Eforturile de reducere a prăpastiei dintre cercetare și întreprinderi au fost zădărnice de lipsa instrumentelor de inovare, ceea ce evidențiază necesitatea unor măsuri specifice pentru a stimula creșterea întreprinderilor inovatoare.” (pag. 47)

Contextul european actual în domeniul inovării și competitivității. Oportunități pentru România

1. Raportul Letta

În luna aprilie 2024, Enrico Letta, fost prim-ministru al Italiei și europarlamentar, a publicat raportul cu titlul „Much more than a market. Speed, security, solidarity. Empowering the Single Market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU Citizens” (<https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf>). Raportul analizează impactul schimbărilor majore de natură politică, societală, climatică, demografică, tehnologică, etc. din ultimii ani asupra pieței unice europene și propune o serie de recomandări pentru viitorul acesteia, inclusiv adoptarea unei noi strategii pentru piața unică.

În secolul 20, piața unică europeană a fost construită pe patru libertăți fundamentale: libera circulație a bunurilor, capitalului, serviciilor și forței de muncă. În contextul provocărilor secolului 21, cele patru libertăți nu mai sunt suficiente, fiind necesară adăugarea celei de-a 5-a libertăți fundamentale, care să includă cercetarea, inovarea, competențele, cunoașterea și educația. Raportul estimează că integrarea acestei libertăți în structura cadru a pieței unice va genera creștere, inovare și inclusivitate, astfel: „Un mediu competitiv pentru cercetarea de frontieră și noile modele de afaceri care favorizează investițiile în noi tehnologii este esențial [...]. Prin urmare, a cincea libertate transcende simpla facilitare a circulației rezultatelor cercetării și inovării; implică în mod esențial integrarea factorilor de cercetare și inovare în centrul pieței unice, promovând astfel un ecosistem în care difuzarea cunoștințelor propulsează atât vitalitatea economică, cât și progresul societal și iluminarea culturală. [...] Operaționalizarea celei de-a cincea libertăți necesită o abordare multifacetată care să cuprindă inițiative politice, îmbunătățiri ale infrastructurii, cadru de colaborare și un angajament neclintit de a promova inovația, știința deschisă și alfabetizarea digitală.”

2. Raportul Draghi

În luna septembrie 2024, Mario Draghi, fost prim-ministru al Italiei și șef al Băncii Centrale Europene, a publicat raportul „The future of European competitiveness” (https://commission.europa.eu/topics/strengthening-european-competitiveness/eu-competitiveness-looking-ahead_en), o analiză detaliată a competitivității la nivelul Uniunii Europene. Raportul a preluat aspecte privind piața unică prezentate în raportul Letta, și constituie o sursă de recomandări deja integrate în programul de lucru al Comisiei Europene pentru noul mandat 2024-2029.

Raportul identifică 3 arii de acțiune pentru a reseta creșterea sustenabilă: eliminarea decalajului de inovare față de SUA și China, în special în tehnologiile avansate; un plan comun de decarbonizare și competitivitate; creșterea securității și reducerea dependențelor.

Analizând în profunzime cauzele decalajului de inovare față de SUA și China, raportul identifică 8 cauze esențiale ale performanței slabe a UE:

- cheltuieli private mai mici pentru CD;
- cheltuieli publice mai puțin eficiente pentru CD;
- fragmentarea ecosistemului de inovare al UE;
- nu este suficientă excelență academică la vârf;
- subdezvoltarea clusterelor de inovare din UE;

- sistemul financiar subdezvoltat este o barieră în calea creării și extinderii companiilor inovatoare;
- alte bariere în calea creării și extinderii întreprinderilor inovatoare (multiple bariere de reglementare, juridice și birocratice; comercializare insuficientă a rezultatelor cercetării);
- difuzie scăzută a inovației.

Pe lângă politici sectoriale specifice (energie, materii prime critice, digitalizare și tehnologii avansate, rețele de bandă largă de mare viteză/capacitate, inteligență artificială, semiconductori, industrii mari consumatoare de energie, tehnologii curate, sectorul auto, apărare, spațiu, pharma, transport), raportul propune 5 politici orizontale: accelerarea inovării, reducerea decalajului privind competențele, susținerea investițiilor, încurajarea competiției, consolidarea guvernanței.

3. Declarația de la Budapesta 2024

În data de 8 noiembrie 2024, liderii celor 27 de state europene au adoptat în cadrul unei întâlniri informale *Declarația de la Budapesta privind noul acord european de competitivitate* (<https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2024/11/08/the-budapest-declaration/>). Liderii au recunoscut importanța rapoartelor Letta și Draghi, care identifică provocările critice și oferă o serie de recomandări, menționând: „Este imperativ să reducem de urgență decalajul de inovare și productivitate, atât cu concurenții noștri globali, cât și în cadrul UE. Vom lucra în unitate și solidaritate în beneficiul tuturor cetățenilor, întreprinderilor și statelor membre ale UE.”

Declarația de la Budapesta a stabilit termene concrete în următorii 2 ani pentru dezvoltarea unor strategii și planuri de lucru care vizează, printre altele: reducerea sarcinilor administrative, de reglementare și de raportare pentru IMM-uri; crearea unui cadru favorabil dezvoltării întreprinderilor inovative (scale-up), atingerea pragului de 3% din PIB până în anul 2030 pentru cheltuielile CD, etc.

4. Noi politici europene pentru cercetare, inovare și competitivitate

În data de 29 ianuarie 2025 Comisia Europeană a publicat comunicarea COM(2025) 30 intitulată „O Busolă pentru competitivitatea UE”, care definește abordarea în domeniu și stabilește o serie de măsuri menite să transpună în realitate cele 3 imperative de transformare pentru stimularea competitivității identificate în Raportul Draghi, și anume:

- *eliminarea decalajului în materie de inovare*, prin măsuri precum: actul privind spațiul european de cercetare (2026); actul legislativ al UE privind dezvoltarea tehnologiei de tip cloud și a IA (2025-2026); actul legislativ privind tehnologiile cuantice (2025); actul legislativ european privind biotehnologiile (2025-2026); actul legislativ privind spațiul (2025), etc.;
- *o foaie de parcurs comună pentru decarbonizare și competitivitate*, prin măsuri precum: actul legislativ privind accelerarea decarbonizării industriale (2025); planul de investiții pentru un transport durabil (2025); planul privind căile ferate de mare viteză (2025); actul legislativ privind economia circulară (2026), etc.
- *reducerea dependențelor excesive și consolidarea securității*, prin măsuri precum: planul european de adaptare la schimbările climatice (2026); strategia privind reziliența în domeniul apei (2025); platforma de achiziționare în comun a mineralelor brute critice (2025), etc.

În data de 25 mai 2025 a fost adoptată comunicarea nr. COM(2025) 270 final cu titlul „Strategia UE privind start-upurile și întreprinderile în fază de extindere. Alegeți Europa pentru lansarea și dezvoltarea afacerii”, prin care sunt propuse acțiuni în următoarele direcții principale:

- *o reglementare favorabilă inovării*, prin măsuri precum: al 28-lea regim pentru întreprinderi (2026); actul european privind inovarea (2026); reducerea sarcinilor de

reglementare în sectoarele strategice (începând din 2025); revizuirea Regulamentului privind standardizarea (2026), etc.;

- *o mai bună finanțare pentru start-upuri și întreprinderile în fază de extindere*, prin măsuri precum: extinderea și simplificarea Consiliului European pentru Inovare (2025); fondul „Scaleup Europe” (2026); pactul european pentru investiții în inovare (2026); instrumente europene de investiții pentru start-upurile și întreprinderile în fază de extindere din domeniul securității și apărării (2026); cadrul pentru evaluarea proprietății intelectuale (2027); sprijin pentru investitorii providențiali europeni (2026); revizuirea definiției „întreprinderii aflate în dificultate” (începând cu 2025), etc.;
- *pătrunderea rapidă pe piață și extinderea*, prin măsuri precum: inițiativa „Lab to Unicorn” (2026); măsuri de achiziții publice favorabile inovării (2025-2026);
- *sprijin pentru cele mai bune talente din Europa*, prin măsuri precum: inițiativa „Blue carpet” (2025-2026); pachetul privind mobilitatea echitabilă a forței de muncă (2026);
- *accesul la infrastructură, rețele și servicii*, prin măsuri precum: cartă accesului utilizatorilor industriali la infrastructurile de cercetare și tehnologie (2025); actul european privind inovarea, care promovează accesul întreprinderilor inovatoare la infrastructurile europene de cercetare și tehnologie (2026); orientări privind normele aplicabile privind ajutoarele de stat pentru acordarea accesului la infrastructură de către universități și organizații publice de cercetare (2026).

5. Programul cadru european pentru CDI

Negocierile viitorului program cadru pentru CDI, care se va derula în perioada 2028-2034, denumit temporar FP10, sunt în curs de desfășurare la nivelul UE. Luând în considerare propunerile preliminare ale statelor membre UE, Comisia Europeană urmează să prezinte public prima versiune a FP10.

Propunerea de finanțare a programului FP10 va fi definitivată în anul 2027, odată cu aprobarea bugetului multianual UE.

România deja și-a exprimat opțiunea pentru un cadru comprehensiv care vizează creșterea competitivității prin inovare, exploatând toate instrumentele financiare și mijloacele legale disponibile la nivelul UE (<https://era.gv.at/news-items/romania-presents-preliminary-position-on-fp10/>).

Concluzii

Propunerea de act normativ urmărește să răspundă următoarelor aspecte principale identificate în analiza situației actuale a sistemului național CDI, în special din perspectiva creării unui mediu favorabil investițiilor publice și private în domeniul CDI:

- *angajamentul României față de Comisia Europeană prin PNRR*, de a implementa cel puțin 80% dintre recomandările prevăzute în Raportul PSF Country până în trimestrul al II-lea al anului 2026, în conformitate cu Ținta nr. 271 din PNRR,
- *anvergura recomandărilor Comisiei Europene* prevăzute în Raportul PSF Country, precum și Jalonul nr. 276 din PNRR, cu privire la crearea unui cadru legislativ favorabil pentru cooperarea dintre mediul de afaceri și cel de cercetare, respectiv dezvoltarea parteneriatelor public-privat,
- *Ținta nr. 277 din PNRR*, care prevede că „27% din proiectele de cercetare, dezvoltare și inovare finanțate din fonduri publice au cel puțin o entitate comercială activă, inclusiv IMM-uri și întreprinderi nou-înființate, în calitate de partener în cadrul proiectelor finanțate din fonduri publice” până în trimestrul al II-lea al anului 2026,
- *riscul de suspendare a fondurilor alocate prin PNRR*, în conformitate cu prevederile Comunicării Comisiei către Parlamentul European și Consiliu COM(2023)99 „Mecanismul de redresare și reziliență: situația după doi ani. Un instrument unic aflat în centrul transformării verzi și digitale a UE”,

- *importanța și impactul constituirii unei structuri în cadrul ANC*, cu rol în fundamentarea politicilor și strategiilor în domeniul CDI din România, care să utilizeze datele de cercetare, inovare și specializare inteligentă de la nivelul întregului sistem național de CDI colectate prin PNIM,
- *performanța slabă, la nivel sistemic, în domeniul inovării*, România situându-se constant pe ultimul loc în UE în ultimii 10 ani,
- *necesitatea alinierii rapide și eficiente la noile politici europene* care vizează creșterea competitivității prin sprijinirea inovării, a cooperării public-privat și a start-up-urilor, prin implementarea unor planuri de acțiune imediate, într-un orizont de timp mediu-scurt,
- *importanța negocierilor cu privire la viitorul program cadru european pentru CDI*, care vor oferi oportunitatea unei poziționări favorabile pentru România în domeniu.

2.3. Schimbări preconizate

Proiectul de lege privind adoptarea de măsuri pentru digitalizarea și eficientizarea activității în domeniul cercetării, dezvoltării și susținerii inovării pornește de la analiza cadrului normativ actual și propune completarea acestuia și adoptarea unui act normativ unitar în vederea îndeplinirii Jalonului 276 din PNRR, *„Intrarea în vigoare a modificărilor legislative ce vizează crearea unui mediu favorabil investițiilor publice și private în cercetare, dezvoltare și inovare”*.

Proiectul de act normativ reglementează aspecte privind:

1. măsuri privind digitalizarea și eficientizarea activității în domeniul CDI

- stabilirea unor condiții de bază unitare pentru gestionarea tuturor apelurilor/competițiilor de proiecte finanțate din fonduri publice, pentru fiecare etapă de derulare a apelurilor/competițiilor de proiecte: lansarea competițiilor/apelurilor de proiecte, evaluarea propunerilor de proiecte, contractarea, raportarea, monitorizarea și implementarea proiectelor, precum și monitorizarea și evaluarea strategiilor și programelor CDI (cf. recomandărilor PSF 5.4, 10.3);
- utilizarea platformelor informatice de către autoritățile contractante în vederea eficientizării gestionării apelurilor/competițiilor de proiecte finanțate din fonduri publice pe tot ciclul de viață al proiectelor (cf. recomandărilor PSF 5.4, 10.3);
- utilizarea platformelor informatice pentru asigurarea interoperabilității schimbului de date între autorități, instituții publice, PNIM și Observatorul de cercetare, dezvoltare și inovare, în vederea eficientizării monitorizării și evaluării programelor CDI (cf. recomandării PSF 3.1);
- utilizarea unei declarații unice, depusă împreună cu cererea de finanțare, pentru reducerea sarcinii administrative. Prin declarația unică applicantul își asumă îndeplinirea criteriilor de conformitate administrativă, urmând să prezinte documentele justificative în etapa de contractare a proiectelor (cf. recomandării PSF 5.4);
- publicarea calendarului estimativ al competițiilor/apelurilor de proiecte, actualizat periodic, atât pe pagina de internet a autorității contractante, cât și pe cea a ANC (cf. recomandării PSF 10.3);
- promovarea și susținerea științei deschise, inclusiv publicarea rezultatelor proiectelor finanțate din fonduri publice pe paginile de internet ale proiectelor (cf. recomandării PSF 5.4);
- utilizarea unui algoritm de alocare automată și aleatorie a evaluatorilor pentru propunerile de proiecte cu bugete mai mari de 100.000 lei, luând în considerare un set de criterii specifice care elimină posibilitatea conflictului de interese (cf. recomandării PSF 3.1);
- constituirea Observatorului de cercetare, dezvoltare și inovare ca structură în cadrul ANC. Acesta furnizează rapoarte ce pot fi utilizate pentru fundamentarea politicilor și

strategiilor în domeniul CDI, în baza datelor de cercetare, inovare și specializare inteligentă de la nivelul întregului sistem național de CDI colectate prin PNIM (cf. recomandărilor PSF 3.1, 3.2). În plus, va susține elaborarea/adaptarea politicilor publice naționale în vederea capitalizării oportunităților disponibile la nivel european, cum ar fi negocierile pentru noul program cadru.

- alte măsuri de eficientizare a activității în domeniul CDI:
 - ✓ atribuirea sau contractarea în sistem competițional a activităților asociate condiției favorizante „Buna guvernanță a strategiei naționale sau regionale de specializare inteligentă” către instituții/institute/unități/agenții executive aflate în subordinea sau în coordonarea sa, respectiv a Ministerului Educației și Cercetării;
 - ✓ lansarea de competiții/apeluri de proiecte astfel încât cel puțin 27% din proiectele CDI finanțate din fonduri publice, în concordanță cu SNCISI, au cel puțin o entitate comercială activă în calitate de partener;
 - ✓ asigurarea obligativității ca fiecare organizație de cercetare care contractează un proiect CDI finanțat din fonduri publice să dețină acreditarea "Human Resources for Excellence in Research – HRS4R" în conformitate cu Carta europeană a cercetătorilor;
 - ✓ monitorizarea programelor prin: analiza evoluției și a impactului economic și social a competițiilor/apelurilor de proiecte CDI în anul ulterior încheierii perioadei de implementare; auditul anual al instalațiilor și obiectivelor speciale de interes național; evaluarea ex-post a programelor CDI cuprinse în PNCDI la cel mult 2 ani de la finalizarea acestora (cf. recomandării PSF 2.2);
 - ✓ respectarea Codului ALLEA pentru integritatea cercetării (www.allea.org/portfolio-item/european-code-of-conduct-2023/) la elaborarea următoarelor documente: Codul de etică prevăzut la art. 57 lit. a) din *Legea 183/2024 privind statutul personalului de cercetare, dezvoltare și inovare*, codurile de etică pe domenii prevăzute la art. 57 lit. b) din *Legea 183/2024*, Codul cadru de etică și deontologie universitară prevăzut la art. 161 alin. (2) lit. a) din *Legea 199/2023 a învățământului superior*, Codurile de etică și deontologie universitară care fac parte din carta universitară prevăzute la art. 15 alin. (2) lit. b) din *Legea 199/2023*. Comisia Europeană recunoaște Codul ALLEA drept standardul principal pentru menținerea integrității cercetării în toate proiectele de cercetare finanțate de UE.

2. Unitatea Centrală pentru Inovare – RoInovare

- constituirea RoInovare ca structură de specialitate în domeniul inovării în cadrul ANC, responsabilă cu aplicarea politicii de promovare a inovării în sectorul privat, inclusiv de atragere a investițiilor private complementar și în sinergie cu finanțarea publică în domeniul CDI, urmărind consolidarea cooperării între mediul de afaceri și cel de cercetare, inclusiv prin facilitarea parteneriatelor public-privat în domeniul CDI și transferul rezultatelor inovării în economie și către societate (cf. recomandării PSF 8.3);
- proiectarea și implementarea unor programe (instrumente) bazate pe diagnostic, contribuind astfel la reformarea mecanismelor de finanțare în vederea îmbunătățirii impactului acestora (cf. recomandării PSF 2.2);
- sprijinirea parteneriatelor strategice în domenii CDI, care contribuie totodată la îndeplinirea obiectivelor SNCISI și Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Durabilă a României 2030 (cf. recomandărilor PSF 8.1, 8.2);
- sprijinirea parteneriatelor public-privat în domeniile CDI (cf. recomandării PSF 8.3);
- implementarea unor practici îmbunătățite pentru proiectarea de programe/instrumente/intervenții; dezvoltarea și administrarea de platforme informatice pentru managementul competițiilor de proiecte și interoperabilitatea cu PNIM;

elaborarea și implementarea de proceduri de operare, monitorizare și evaluare, etc. (cf. recomandării PSF 10.3);

- implementarea unei monitorizări inteligente și utilizarea proceselor digitale și sistemelor integrate de tehnologie a informației pentru a reduce sarcina administrativă a beneficiarilor (cf. recomandării PSF 10.4).

De asemenea, RoInovare va contribui la fundamentarea politicilor naționale în domeniul inovării și parteneriatelor strategice CDI, precum și la alinierea acestora la politicile europene în domeniu, cum ar fi cele cu privire la start-up-uri.

Luând în considerare aranjamentele operaționale asumate de România prin PNRR, **proiectul de act normativ răspunde în mod specific cerințelor prevăzute de Jalonul 276**, astfel:

- *simplificarea și eficientizarea legislației naționale cu privire la contractarea, finanțarea, monitorizarea și evaluarea proiectelor CDI*

Capitolul II „Măsuri privind digitalizarea și eficientizarea activității în domeniul CDI”, în cadrul Secțiunii 1 „Măsuri privind digitalizarea activității în domeniul CDI”, stabilește o serie de condiții de bază aplicabile tuturor programelor CDI cu finanțare publică din România cu privire la lansarea competițiilor/apelurilor de proiecte, evaluarea propunerilor de proiecte, contractarea, raportarea, monitorizarea și implementarea proiectelor, precum și monitorizarea și evaluarea strategiilor și programelor CDI. Printre aceste condiții se numără:

- ✓ utilizarea platformelor informatice pentru gestionarea apelurilor/competițiilor de proiecte finanțate din fonduri publice pe tot ciclul de viață al proiectelor, precum și monitorizarea și evaluarea programelor CDI, cf. prevederilor art. 2 alin. (1);
- ✓ asigurarea interoperabilității schimbului de date între autorități, instituții publice și PNIM, inclusiv Observatorul de cercetare, dezvoltare și inovare, cf. prevederilor art. 2 alin. (2);
- ✓ publicarea pe pagina de internet a autorității contractante a calendarului estimativ al competițiilor/apelurilor de proiecte, actualizat lunar, cf. prevederilor art. 3 alin. (1); în plus, alin. (3) precizează că „ANC publică pe pagina sa de internet calendarul centralizat, actualizat periodic, al tuturor competițiilor/apelurilor de proiecte în domeniul CDI”;
- ✓ alocarea evaluatorilor prin utilizarea unui algoritm de alocare automată și aleatorie, cf. prevederilor art. 5 alin. (5);
- ✓ utilizarea unei declarații unice, pe proprie răspundere, depusă de aplicant odată cu cererea de finanțare, prin care acesta își asumă îndeplinirea criteriilor de conformitate administrativă, ușurând astfel procesul de evaluare, cf. prevederilor art. 6 alin. (1).

În conformitate cu prevederile art. 6 alin. (5): „în cazul proiectelor finanțate din fondurile alocate politici de coeziune, prevederile art. (5) și art. (6) se aplică în măsura în care nu contravin regulilor proprii ale programelor și reglementărilor specifice în vigoare”.

- *digitalizarea tuturor procedurilor legate de contractarea, finanțarea, monitorizarea și evaluarea proiectelor de cercetare, dezvoltare și inovare*

Întregul ciclu de viață al proiectelor cu finanțare publică, care cuprinde lansarea competițiilor/apelurilor de proiecte, evaluarea propunerilor de proiecte, contractarea, raportarea, monitorizarea și implementarea proiectelor, precum și monitorizarea și evaluarea strategiilor și programelor CDI, este gestionat prin intermediul unor platforme informatice dedicate, dezvoltate și/sau administrate de autoritatea contractantă care coordonează programul de finanțare, cf. prevederilor art. 2.

În plus, prin art. 10 este reglementată înființarea Observatorului de cercetare, dezvoltare și inovare, având rolul principal de a sprijini fundamentarea deciziilor de politici publice

în domeniul CDI. Observatorul beneficiază de colectarea prin PNIM a datelor de cercetare, inovare și specializare inteligentă de la nivelul întregului sistem național de cercetare-dezvoltare. Platformele informatice reglementate prin art. 2 asigură interoperabilitatea schimbului de date între autorități, instituții publice, PNIM și Observatorul de cercetare, dezvoltare și inovare.

- *publicarea integrală a tuturor rezultatelor proiectelor finanțate din fonduri publice, cu excepția proiectelor în domeniul securității și apărării*

Art. 4 alin. (2) precizează că „Beneficiarii proiectelor finanțate din fonduri publice asigură publicarea rezultatelor proiectelor pe pagina de internet dedicată proiectului, cu excepția celor din domeniul securității și apărării naționale sau a celor a căror rezultate nu sunt destinate publicării, conform prevederilor legale în vigoare”.

În plus, prin art. 4 alin. (3) se stabilește că „Beneficiarii proiectelor finanțate din fonduri publice au responsabilitatea de a face accesibile rezultatele cercetării către societate în ansamblul ei, prin promovarea și susținerea științei deschise”.

- *evaluarea tuturor proiectelor CDI finanțate din fonduri publice de către cercetători recunoscuți la nivel internațional înainte de a fi aprobate de autoritatea contractantă publică*

Art. 1 alin. (2) lit. g) definește evaluatorul astfel: „expert selectat și desemnat de către coordonatorul de program/subprogram, conform criteriilor de experiență și expertiză stabilite prin pachetul de informații, în vederea evaluării unei propuneri de proiect”.

Art. 5 alin. (5) precizează că „Alocarea evaluatorilor cu competențe specifice pentru propunerile de proiecte cu bugete mai mari de 100.000 lei, finanțate în sistem competitiv, se realizează folosind un algoritm de alocare automată și aleatorie [...]”, și detaliază criteriile utilizate de algoritmul de alocare.

De asemenea, art. 5 alin. (1) menționează că „Evaluarea propunerilor de proiecte se realizează de către evaluatori selectați în baza principiilor de bună practică recunoscute și utilizate la nivel european, sau la nivelul țărilor membre ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, prin proceduri stabilite prin pachetul de informații/ghidul solicitantului aferent competiției/apelului de proiecte, cu respectarea prevederilor legale în vigoare”.

- *constituirea Unității Centrale pentru Inovare*

Capitolul III reglementează organizarea Unității Centrale pentru Inovare (RoInovare), ca structură de specialitate în domeniul inovării în cadrul ANC, având drept obiectiv „aplicarea politicii de promovare a inovării în sectorul privat, inclusiv de atragere a investițiilor private complementare și în sinergie cu finanțarea publică în domeniul CDI, urmărind consolidarea cooperării între mediul de afaceri și cel de cercetare, inclusiv prin facilitarea parteneriatelor public-privat în domeniul CDI și transferul rezultatelor inovării în economie și către societate”, cf. prevederilor art. 11 alin. (1).

Atribuțiile și sursele de finanțare ale RoInovare sunt detaliate în art. 12.

De asemenea, **proiectul de act normativ răspunde în mod specific cerințelor prevăzute de Ținta 277**, și anume „27% din proiectele de cercetare, dezvoltare și inovare finanțate din fonduri publice au ca partener cel puțin o entitate comercială”, astfel:

- Art. 8 alin. (1) precizează că „ANC lansează competiții/apeluri de proiecte, asigurându-se că până la finalul fiecărei perioade de implementare a Planului Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare aflat în derulare cel puțin 27% din proiectele CDI finanțate din fonduri publice, în concordanță cu SNCISI, au cel puțin o entitate comercială activă în calitate de partener”.

2.4 Alte informații *)

Nu este cazul.

Secțiunea a 3-a: Impactul socioeconomic **)

3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Propunerea de act normativ are la bază recomandările din cadrul Raportului PSF Country, în corelare cu prevederile aranjamentelor operaționale PNRR, care, dacă sunt puse în aplicare imediat și beneficiază de sprijin politic puternic, promit să abordeze punctele slabe ale sistemului CDI și să elibereze potențialul acestuia în vederea creșterii competitivității și a gradului de inovare la nivel de sistem.

Principalele beneficii estimate ale propunerii de act normativ sunt:

- *eficientizarea și transparentizarea mecanismelor utilizate de către autoritățile contractante* prin asigurarea unui set de condiții de bază pentru gestionarea tuturor apelurilor/competițiilor de proiecte finanțate din fonduri publice;
- *scăderea sarcinii administrative* atât pentru aplicanți/beneficiari, cât și pentru autoritățile contractante, prin utilizarea unor platforme informatice pentru gestionarea apelurilor/competițiilor de proiecte finanțate din fonduri publice, respectiv utilizarea unei declarații unice a applicantului în etapa de depunere a cererii de finanțare prin care acesta își asumă îndeplinirea criteriilor de conformitate administrativă;
- *creșterea eficienței monitorizării și evaluării programelor CDI* prin asigurarea interoperabilității schimbului de date între autorități, instituții publice, PNIM și Observatorul de cercetare, dezvoltare și inovare;
- *îmbunătățirea politicilor publice în domeniul CDI* prin fundamentarea acestora cu ajutorul datelor de cercetare, inovare și specializare inteligentă de la nivelul întregului sistem național CDI colectate prin PNIM și analizate la nivelul Observatorului de cercetare, dezvoltare și inovare;
- *creșterea nivelului de participare a întreprinderilor mari românești la parteneriate strategice în domenii CDI la nivel național*, prin reglementarea condițiilor de constituire ale acestora și gestionarea lor în cadrul RoInovare;
- *consolidarea ecosistemului CDI național* prin înființarea RoInovare, care asigură aplicarea politicii de promovare a inovării în sectorul privat, inclusiv de atragere a investițiilor private complementar și în sinergie cu finanțarea publică în domeniul CDI, urmărind consolidarea cooperării între mediul de afaceri și cel de cercetare, inclusiv prin facilitarea parteneriatelor public-privat în domeniul CDI și transferul rezultatelor inovării în economie și către societate;
- *pregătirea ecosistemului CDI național pentru noile politici europene*, precum al 28-lea regim sau noul program multianual european. Astfel ecosistemului CDI național devine rezilient și susține dezvoltarea de start-up-uri inovatoare, oferind baze solide pentru etapa de scale-up și continuarea atragerii fondurilor europene.

Observatorul de cercetare, dezvoltare și inovare se organizează în cadrul secretariatului Comitetului Național pentru Știință, Tehnologie și Inovare, la nivelul ANC.

Resursele financiare alocate îndeplinirii obiectului de activitate al RoInovare se stabilesc prin hotărâre a Guvernului și provin din fonduri cuprinse în cadrul instrumentelor de finanțare nerambursabilă alocate Statelor Membre ale Uniunii Europene, schemelor de finanțare rambursabilă, subvențiilor de la bugetul de stat și din venituri proprii.

3.2 Impactul social

Nu este cazul.

3.3 Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Nu este cazul.

3.4 Impactul macroeconomic

3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Nu este cazul.

3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Nu este cazul.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Proiectul de act normativ reglementează constituirea RoInovare, structură cu următoarele atribuții în vederea aplicării politicii de promovare a inovării în sectorul privat:

- generează proiecții privind bugete multianuale ale programelor privind promovarea inovării și stimularea atragerii investițiilor private în domeniul CDI, în conformitate cu SNCISI, pe care le înaintează către ANC;
- înaintează către ANC propuneri privind elaborarea unor proiecte de acte normative privind simplificarea procedurilor de promovare a investițiilor private în domeniul CDI;
- colaborează cu organizațiile care au drept scop sprijinirea dezvoltării întreprinderilor mari, mici și mijlocii, cu camerele de comerț și industrie și cu alți reprezentanți ai mediului de afaceri, precum cei ai fondurilor cu capital de risc, fondurilor de capital, fondurilor de investiții, investitori providențiali/business angels, pentru elaborarea programelor privind stimularea atragerii investițiilor private în domeniul CDI;
- implementează și coordonează proiecte și măsuri legate de atragerea start-up-urilor străine în România;
- conduce, prin delegare, programe centrate pe inovare, dezvoltate pe bază de diagnostic, asigurând finanțarea acestora prin instrumente de tip granturi, vouchere, investiții de capital și altele similare precum înființarea de acceleratoare și incubatoare de afaceri, rețele de tip colaborativ, cât și reglementarea spațiilor de testare inovativă de tip sandbox. Programele centrate pe inovare sunt destinate întreprinderilor mari, întreprinderilor mici și mijlocii și start-up-urilor, cuprinzând trecerea de la validarea la nivel de laborator a componentelor și/sau ansamblului/sistemului până la sisteme finalizate și calificate;
- coordonează, prin delegare, programe dedicate parteneriatelor strategice în domenii CDI, dezvoltate pe bază de diagnostic, în vederea îndeplinirii obiectivelor SNCISI și ale Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Durabilă a României 2030 adoptată prin Hotărârea Guvernului nr. 877/2018, cu modificările și completările ulterioare.

Proiectele implementate prin parteneriatele strategice sunt: i) finanțate în regim competitiv; ii) implementate de consorții formate din cel puțin 3 organizații de cercetare și o întreprindere mare; iii) constituite pentru o perioadă cel mult egală cu durata SNCISI; iv) sunt orientate către proiecte de tipul "high risk high gain" / risc crescut câștig mare și v) dedicate dezvoltării celei de a treia misiuni (triplu helix) în organizațiile de cercetare.

3.6 Impactul asupra mediului înconjurător

Nu este cazul.

3.7 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Proiectul de act normativ reglementează următoarele aspecte principale din perspectiva inovării și digitalizării:

- constituirea RoInovare, structură cu atribuții în aplicarea politicii de promovare a inovării în sectorul privat, estimând o creștere a participării întreprinderilor românești la parteneriate strategice în domenii CDI;
- utilizarea unor platforme informatice dedicate pentru lansarea competițiilor/apelurilor de proiecte, evaluarea propunerilor de proiecte, contractarea, raportarea, monitorizarea și implementarea proiectelor, precum și monitorizarea și evaluarea strategiilor și programelor CDI finanțate din fonduri publice;

- asigurarea interoperabilității schimbului de date între autorități, instituții publice, PNIM și platformele informatice dedicate pentru lansarea, evaluarea, contractarea, raportarea, monitorizarea și implementarea proiectelor, precum și monitorizarea și evaluarea strategiilor și programelor CDI.						
3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile						
Nu este cazul.						
3.9 Alte informații						
Nu este cazul.						
Secțiunea a 4-a Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri.***)						
- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1 Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
i. impozit pe profit						
ii. impozit pe venit						
b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
i. impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-
i. contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (se va menționa natura acestora)	-	-	-	-	-	-
4.2 Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
i. cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
ii. bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale:	-	-	-	-	-	-
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (se va menționa natura acestora)	-	-	-	-	-	-
4.3 Impact financiar, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
4.4 Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.5 Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.6 Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor						

veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	
4.7 Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată; Nu este cazul. b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară. Nu este cazul.	
4.8 Alte informații Nu este cazul.	
Secțiunea a 5-a: Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare	
5.1 Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ Nu este cazul. b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții - În vederea aplicării prevederilor art. 12 alin. (3) din proiectul de act normativ, resursele financiare alocate îndeplinirii obiectului de activitate al RoInovare se stabilesc prin hotărâre a Guvernului; - În vederea aplicării prevederilor art. 13 alin. (1) din proiectul de act normativ, ANC elaborează normele metodologice privind organizarea și funcționarea RoInovare aprobate prin hotărâre a Guvernului.	
5.2 Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice Nu este cazul.	
5.3 Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE). Nu este cazul.	
5.3.1 Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE Nu este cazul.	
5.3.2 Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE Nu este cazul.	
5.4 Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene Nu este cazul.	
5.5 Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate Nu este cazul.	
5.6. Alte informații Nu este cazul.	
Secțiunea a 6-a: Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ	
6.1 Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative Nu este cazul.	

6.2 Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate. Proiectul de act normativ a fost supus consultărilor publice în perioada-....., în conformitate cu prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, și ale Hotărârii Guvernului nr. 831/2022 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică.
6.3 Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale Nu este cazul.
6.4 Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative Nu este cazul.
6.5 Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ - <i>Se solicită avizul.</i> b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării - Nu este cazul. c) Consiliul Economic și Social - <i>Se solicită avizul.</i> d) Consiliul Concurenței - <i>Se solicită avizul.</i> e) Curtea de Conturi - Nu este cazul.
6.6 Alte informații Nu este cazul.
Secțiunea a 7-a: Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ
7.1 Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ Au fost întreprinse demersurile legale prevăzute de art. 7 din <i>Regulamentul privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării</i>, aprobat prin <i>Hotărârea Guvernului nr. 561/2009</i>, precum și demersurile prevăzute de <i>Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică</i>, republicată. Prezentul proiect de act normativ a fost publicat pe site-ul ANC, la adresa https://www.reserach.gov.ro/transparența-decizională-2/, fiind supus consultărilor publice în perioada-.....
7.2 Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice. Nu este cazul.
7.3 Alte informații Nu este cazul.
Secțiunea a 8-a: Măsurile privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ
8.1 Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ Nu este cazul.
8.2 Alte informații Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat prezentul proiect de *Lege privind adoptarea de măsuri pentru digitalizarea și eficientizarea activității în domeniul cercetării, dezvoltării și susținerii inovării*, pe care îl supunem spre adoptare Guvernului României.

INITIATORI:

**PREȘEDINTELE AUTORITĂȚII
NAȚIONALE PENTRU CERCETARE,
Andrei ALEXANDRU**

**MINISTRUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII,
Daniel-Ovidiu DAVID**

AVIZĂM FAVORABIL:

**VICEPRIM-MINISTRU,
Marian-Cătălin PREDOIU**

**MINISTRUL FINANTELOR,
Alexandru NAZARE**

**MINISTRUL INVESTIȚIILOR ȘI
PROIECTELOR EUROPENE,
Dragoș-Nicolae PÎSLARU**

**MINISTRUL ECONOMIEI,
DIGITALIZĂRII,
ANTREPRENORIATULUI ȘI
TURISMULUI,
Radu-Dinel MIRUȚĂ**

**SECRETARUL GENERAL AL
GUVERNULUI,
Ștefan-Radu OPREA**

**MINISTRUL JUSTIȚIEI,
Radu MARINESCU**